

Het handboek van KMouth

Gunnar Schmi Dt

Vertaler/Nalezer: Rob La Lau

Vertaler/Nalezer: Pieter Hoekstra

Vertaler/Nalezer: Tom Albers

Vertaler/Nalezer: Natalie Koning

Vertaler/Nalezer: Antoon Tolboom

Vertaler/Nalezer: Freek de Kruijf

Het handboek van KMouth

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	KMouth gebruiken	6
2.1	De eerste keer opzetten	6
2.2	Het hoofdvenster	8
2.3	Het configuratievenster	8
2.3.1	Het tabblad Voorkeuren	9
2.3.2	Het tabblad Tekst-naar-spraak	10
2.3.3	De pagina Woordaanvulling	11
2.4	Het bewerkingsvenster voor uitdrukkingenboeken	12
3	Commandoreferentie	13
3.1	Commando's in het hoofdvenster	13
3.1.1	Het menu Bestand	13
3.1.2	Het menu Bewerken	13
3.1.3	Het menu Boeken met uitdrukkingen	14
3.2	Commando's in het venster voor het bewerken van uitdrukkingenboeken	14
3.2.1	Het menu Bestand	14
3.2.2	Het menu Bewerken	14
3.2.3	Het menu Help	15
3.2.4	Het contextmenu	15
4	Dankbetuigingen en licentie	16

Samenvatting

KMouth is een toepassing die mensen die niet kunnen praten in staat stelt de computer te laten praten.

Hoofdstuk 1

Inleiding

KMouth is een programma dat mensen die niet kunnen praten, in staat stelt de computer te laten praten. Het programma houdt een geschiedenis bij van gesproken zinnen, zodat de gebruiker zinnen kan selecteren om opnieuw uit te spreken.

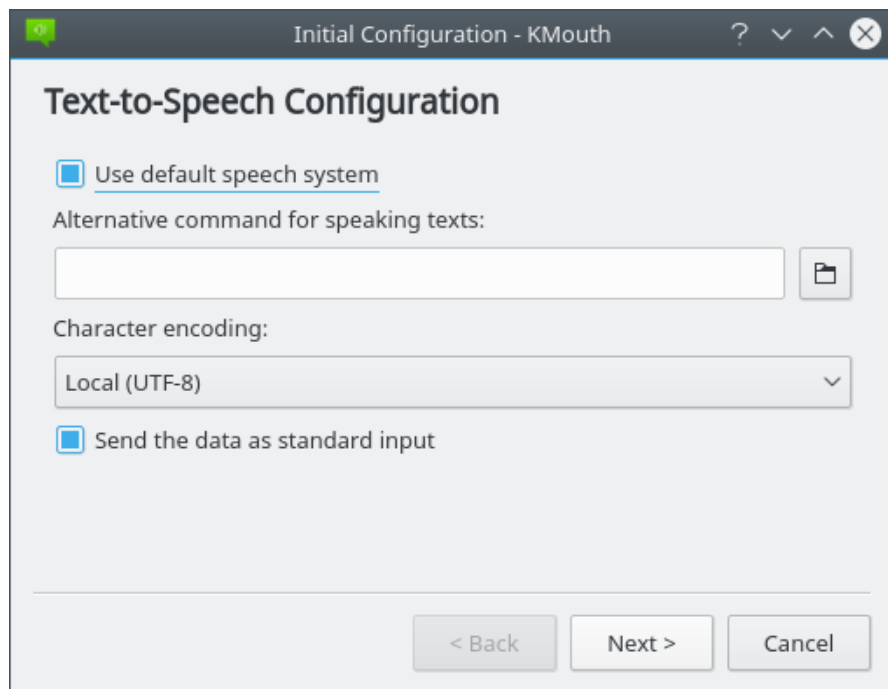
Houd er rekening mee dat KMouth niet voorzien is van een spraaksynthesizer. Een spraaksynthesizer moet apart geïnstalleerd zijn.

Hoofdstuk 2

KMouth gebruiken

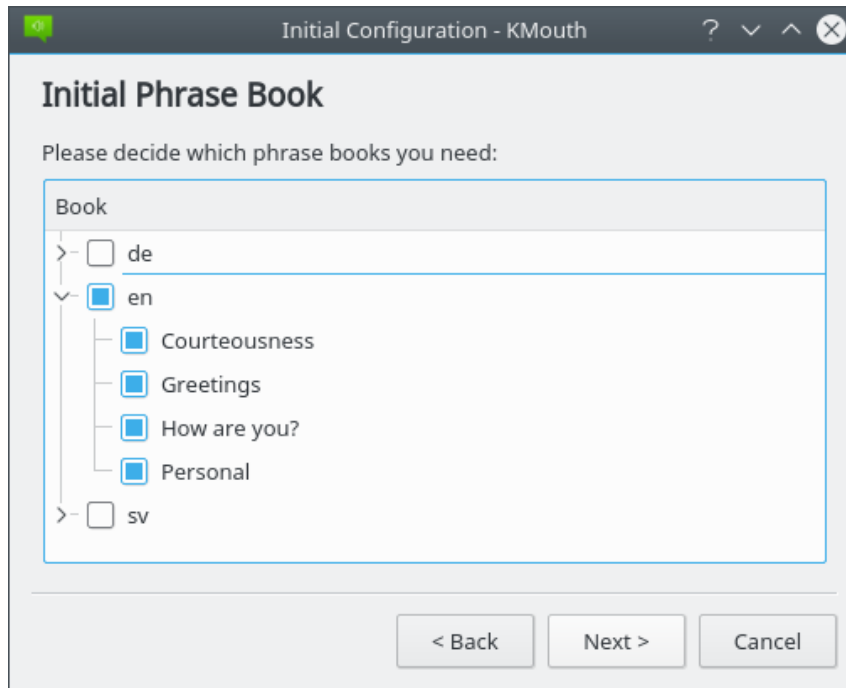
2.1 De eerste keer opzetten

Als u KMouth voor het eerst gebruikt, wordt u een assistent gepresenteerd waarmee u het kunt configureren.

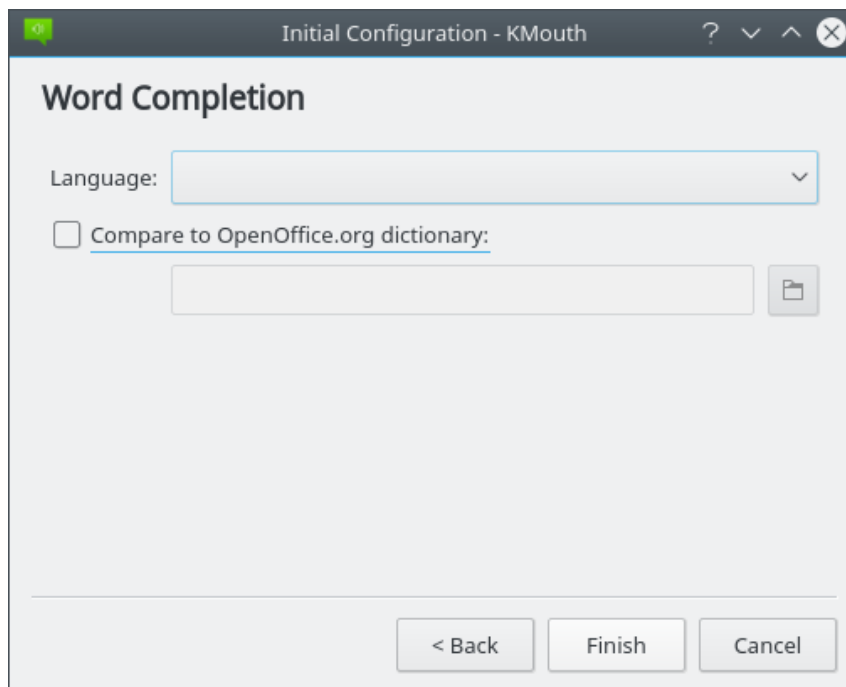

Op de eerste pagina van de assistent specificeert u het commando dat gebruikt zal worden voor de tekst-naar-spraak-conversie. Zie voor meer informatie de [beschrijving van het configuratievenster](#).

Het handboek van KMouth

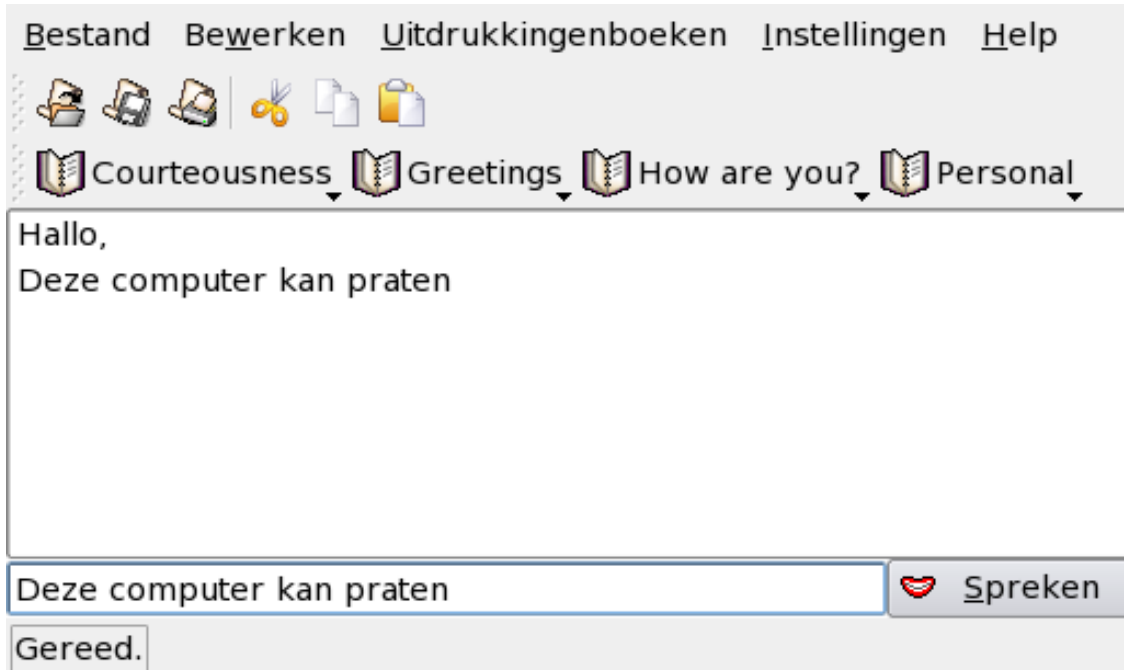
Op de tweede pagina (de middelste afbeelding) selecteert u de uitdrukkingenboeken die u wilt gebruiken. Uit deze uitdrukkingenboeken kunt u veelgebruikte uitdrukkingen selecteren, zodat u ze niet uit hoeft te typen. Uiteraard heeft KMouth ook een bewerkvenster voor het geval u later uw uitdrukkingenboeken wilt bewerken.

Met de derde pagina kunt u het woordenboek aangeven dat moet worden gebruikt voor het automatisch aanvullen van woorden. KMouth zal de KDE documentatie inlezen van de gekozen taal om het geregeld voorkomen te bepalen van de afzonderlijke woorden. Optioneel kunt u de woordenlijst vergelijken met een woordenboek van OpenOffice.org om alleen correct gespelde woorden toe te laten tot het woordenboek.

2.2 Het hoofdvenster

Het hoofdvenster van KMouth is vrij eenvoudig. De twee belangrijkste onderdelen zijn een invoerveld waar u uw zinnen typt (het onderste witte veld in de schermafbeelding), en een lijst met zinnen die al uitgesproken zijn (het bovenste witte veld in de schermafbeelding).

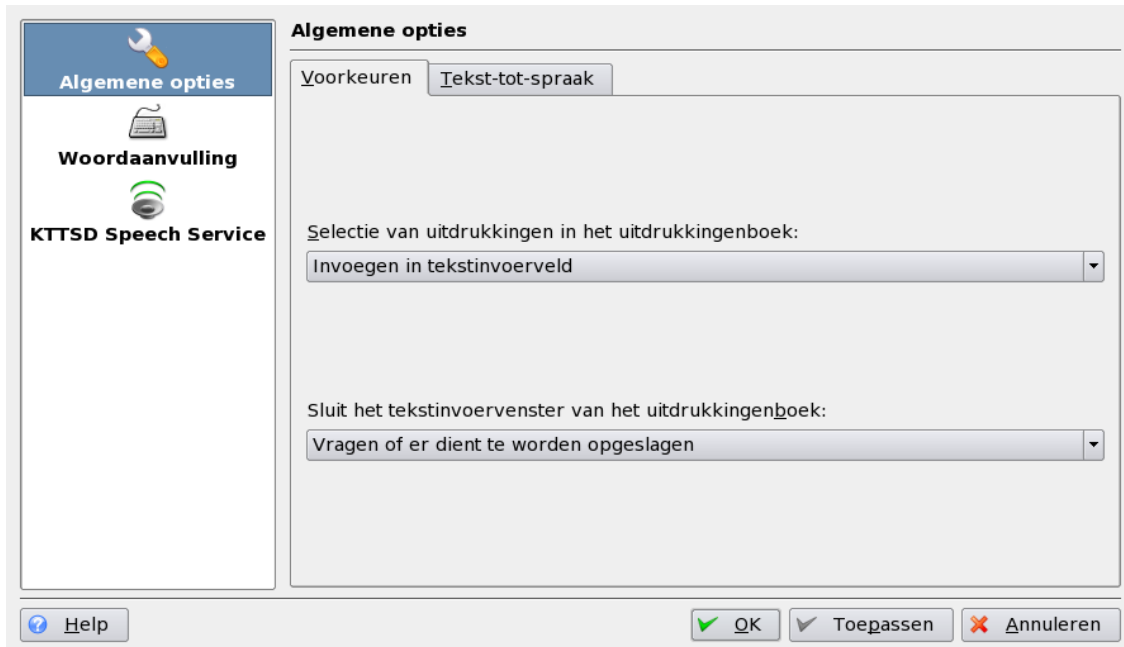
Als u KMouth goed hebt [ingesteld](#) kunt u het invoerveld gebruiken om zinnen in te voeren die u wilt horen. Als een zin uitgesproken is, wordt hij aan de geschiedenislijst toegevoegd. Om een zin opnieuw te horen, kunt u hem in de lijst selecteren.

Uit de uitdrukkingenboeken (in de balk onder de werkbalk) kunt u vaakgebruikte uitdrukkingen selecteren.

2.3 Het configuratievenster

Via de menuoptie **Instellingen** → **KMouth instellen...** opent u het configuratievenster van KMouth. Deze dialoog bestaat uit de pagina's **Algemene opties** met de twee tabbladen **Voorkeuren** en **Tekst-naar-spraak** en de pagina **Woordaanvulling**.

2.3.1 Het tabblad Voorkeuren

Op het tabblad **Voorkeuren** vindt u opties die het gedrag van KMouth in bepaalde situaties wijzigen.

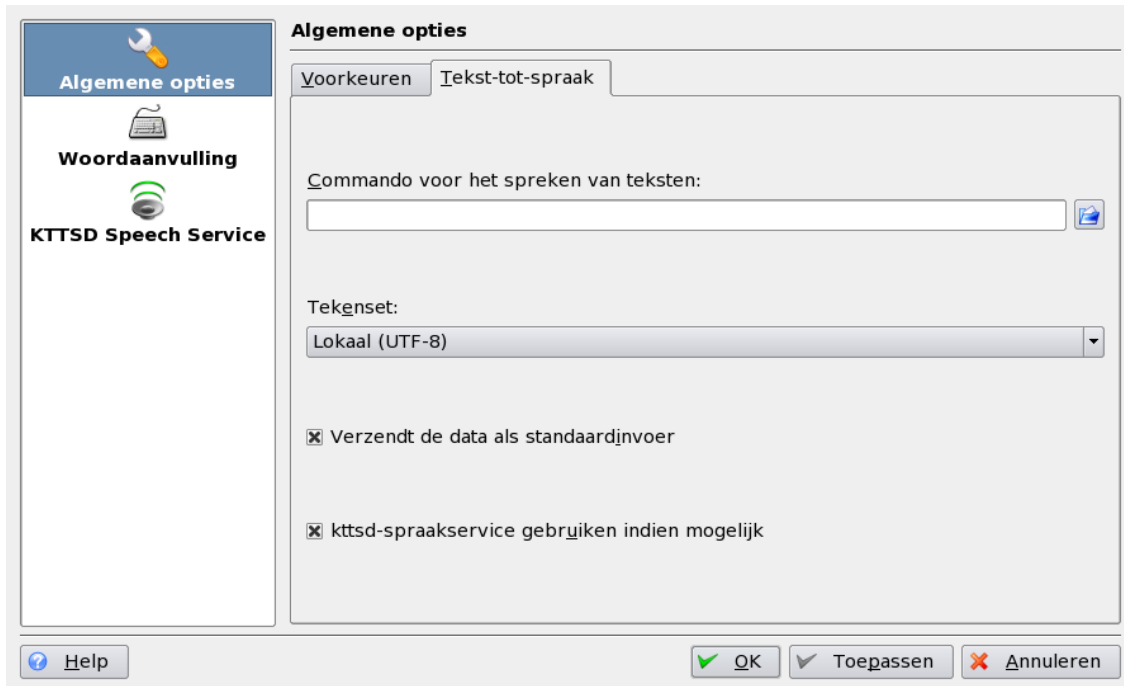
Met het eerste selectieveld, **Selectie van uitdrukkingen in het uitdrukkingenboek**, geeft u aan welke actie ondernomen moet worden als u een uitdrukking kiest uit een uitdrukkingenboek (door een sneltoets te gebruiken of door een uitdrukking te kiezen uit het menu **Uitdrukkingenboeken** of uit de Uitdrukkingenboek-balk.

Als u **Onmiddellijk uitspreken** kiest, wordt de geselecteerde uitdrukking direct uitgesproken en aan de geschiedenis toegevoegd. Als u **Invoegen in tekst invoerveld** selecteert, wordt de tekst in het invoerveld geplaatst.

Met het tweede selectieveld, **Sluit het tekst invoervenster van het uitdrukkingenboek**, geeft u aan of u wilt dat het uitdrukkingenboek opgeslagen wordt als u het bewerkingsvenster voor uitdrukkingenboeken sluit.

Als u **Uitdrukkingenboek opslaan** selecteert, wordt het uitdrukkingenboek opgeslagen. Als u kiest voor **Wijzigingen negeren** worden de gemaakte wijzigingen niet opgeslagen. Als u **Vragen of er dient te worden opgeslagen** kiest, vraagt KMouth of het uitdrukkingenboek moet worden opgeslagen.

2.3.2 Het tabblad Tekst-naar-spraak

Door **Standaard spraaksysteem gebruiken** te selecteren vertelt u KMouth eerst om de systeem-spraakservice te proberen alvorens de spraaksynthesizer direct aan te roepen. Als dat lukt worden de andere configuratie-items op dit tabblad genegeerd. De systeem-spraakservice is een Qt™-bibliotheek die de spraak-dispatcher in Linux® en eigen spraaksystemen op andere platformen omgeeft. Op een Debian gebaseerd systeem hebt u de pakketten `speech-dispatcher`, `libqt5texttospeech5` en een van de spraak-dispatcher modules, gewoonlijk `espeak`.

OPMERKING

Gebruik het hulpmiddel op de opdrachtregel **spd-conf** (Debian pakket `python3-speechd`) om instellingen zoals snelheid, toonhoogte, volume, type stem en taal etc. aan te passen voor het standaard spraaksysteem. Bovendien zal **spd-conf** u toestaan te kiezen tussen alle geïnstalleerde spraak-dispatchermodulen, bijv. `espeak`, `festival`, `flite`, `mbrola` etc.

In het invoerveld van het tabblad **Tekst-naar-spraak** vult u het commando in waarmee de spraaksynthesizer aangeropen wordt. Bij **Tekenset** vult u de tekenset in die gebruikt wordt om commando's naar de spraaksynthesizer te sturen.

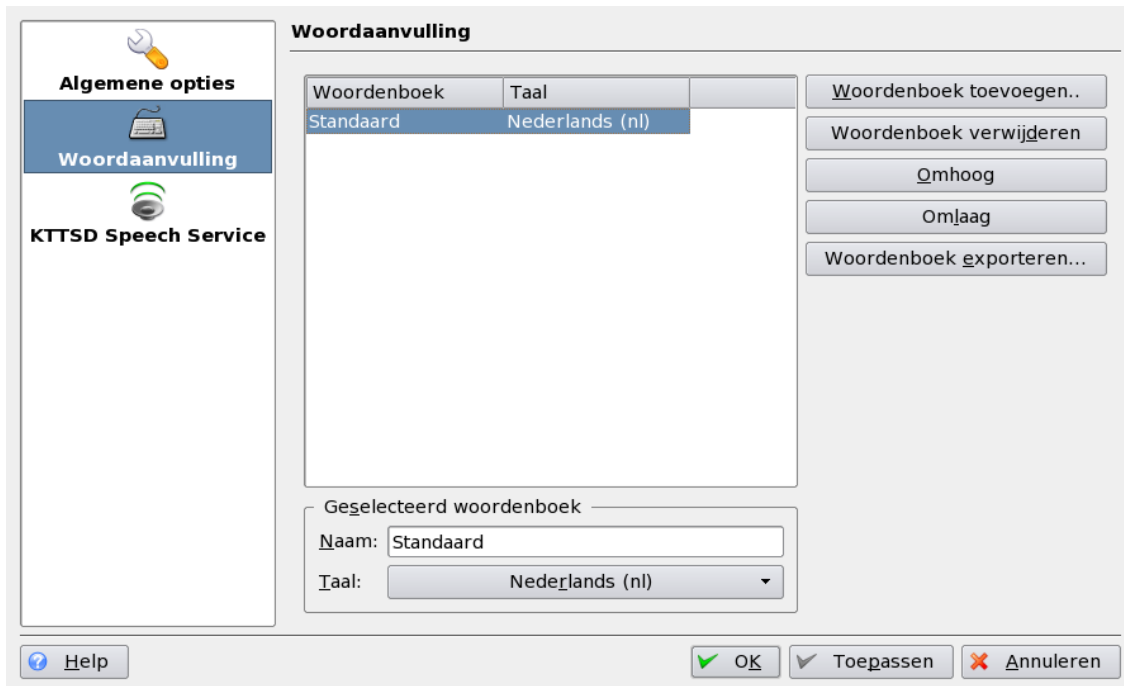
KMouth kan de tekst op twee manieren naar het commando sturen: als het commando de tekst via standaardinvoer verwacht, selecteer dan deze optie.

Het is ook mogelijk om de tekst als parameter naar het commando te sturen: voordat het commando aangeropen wordt, vervangt KMouth enkele plaatshouders door tekst:

Plaatshouder	Vervangen door
%t	De tekst die moet worden uitgesproken
%f	De naam van het tijdelijke bestand met de tekst die moet worden uitgesproken
%l	De taalcode die is verbonden met het huidige woordaanvulling-woordenboek
%%	Het procentteken

Uiteraard is het commando dat gebruikt wordt om teksten uit te spreken afhankelijk van de spraaksynthesizer die u gebruikt. Zie de documentatie van uw spraaksynthesizer voor het commando dat u dient te gebruiken.

2.3.3 De pagina Woordaanvulling

Het tabblad **Woordaanvulling** bevat een lijst met woordenboeken die worden gebruikt voor het aanvullen van woorden. (KMouth zal een keuzelijst tonen naast het invoervak in het hoofdvenster als deze lijst meer dan één woordenboek bevat. U kunt in deze keuzelijst het woordenboek selecteren dat moet worden gebruikt voor het automatisch aanvullen van de woorden.

Met de knoppen aan de rechterkant van de pagina kunt u woordenboeken toevoegen en verwijderen, de volgorde van de woordenboeken veranderen of ze exporteren naar een bestand. Met het invoervak en de keuzelijst onder de lijst kunt u de naam en de taal veranderen die zijn verbonden met het woordenboek.

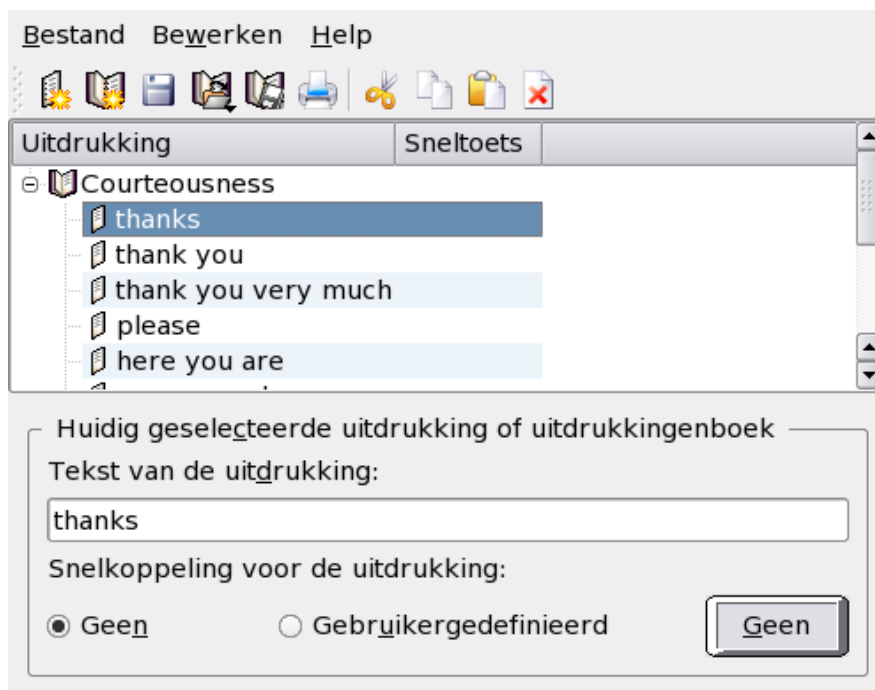
Als u een nieuw woordenboek toevoegt, kunt u kiezen uit verschillende bronnen:

- Maak een nieuw woordenboek op basis van de KDE documentatie
Als u deze bron gebruikt zal KMouth u vragen naar de bedoelde taal en daarna de KDE documentatie inlezen. De frequentie van de afzonderlijke woorden wordt bepaald door de instanties te tellen van elk woord. Optioneel kunt u de lijst vergelijken met een woordenboek van OpenOffice.org om alleen correct gespelde woorden toe te laten tot het nieuwe woordenboek.
- Maak een nieuw woordenboek van een bestand
Als u deze bron selecteert zal KMouth u vragen naar de bestandsnaam. U kunt een XML bestand, een standaard tekstbestand of een bestand dat een woordaanvulling-woordenboek bevat dat werd gemaakt door KMouth of GOK (het Toetsenbord op het scherm van GNOME) selecteren. Als u een standaard tekstbestand of een XML bestand selecteert wordt de frequentie bepaald van elk woord door de instanties van elk woord te tellen. Optioneel kunt u de lijst vergelijken met een woordenboek van OpenOffice.org om alleen correct gespelde woorden toe te laten tot het nieuwe woordenboek.

- Maak een nieuw woordenboek van een map
Als u deze bron gebruikt zal KMouth u vragen naar de bedoelde map. KMouth zal alle bestanden in de map en submappen openen. Elk bestand wordt gelezen als een woordaanvulling-woordenboek, als een XML bestand of als een standaard tekstbestand. In de laatste twee gevallen wordt de frequentie bepaald van elk woord in het bestand. Optioneel kunt u de lijst vergelijken met een woordenboek van OpenOffice.org om alleen correct gespelde woorden toe te laten tot het nieuwe woordenboek.
- Woordenboeken samenvoegen
U kunt deze optie gebruiken om alle beschikbare woordenboeken samen te voegen. KMouth zal vragen welke woordenboeken samengevoegd moeten worden en hoe zwaar de afzonderlijke woordenboeken moeten worden gewogen.
- Maak een lege woordenlijst
U kunt deze optie gebruiken om een leeg woordenboek zonder enige lemma's te maken. Omdat KMouth automatisch nieuw getypte woorden toevoegt aan de woordenboeken zal het uw vocabulaire leren kennen.

2.4 Het bewerkingsvenster voor uitdrukkingenboeken

U opent het bewerkingsvenster voor uitdrukkingenboeken door de menuoptie **Uitdrukkingenboeken** → **Bewerken...** te kiezen.

Het hoofdveld van het bewerkingsvenster voor uitdrukkingenboeken bestaat uit twee delen. In het bovenste deel worden de uitdrukkingenboeken in een boomstructuur weergegeven.

In het onderste deel kunt u het geselecteerde item bewerken. Als u een uitdrukking hebt geselecteerd kunt u de uitdrukking en de sneltoets bewerken. Als u een uitdrukkingenboek geselecteerd hebt kunt u alleen de naam bewerken.

U kunt uitdrukkingen en uitdrukkingenboeken toevoegen en verwijderen via de menubalk, de werkbalk of het contextmenu.

U kunt de volgorde van de uitdrukkingenboeken en uitdrukkingen wijzigen door ze te slepen, of door de pijltoetsen te gebruiken terwijl u de **Alt**-toets ingedrukt houdt.

Hoofdstuk 3

Commandoreferentie

3.1 Commando's in het hoofdvenster

3.1.1 Het menu Bestand

Bestand → **Openen als geschiedenis...** (Ctrl-O)

Leest een tekstbestand, en plaatst het in de geschiedenislijst.

Bestand → **Geschiedenis opslaan als...** (Ctrl-S)

Slaat de geschiedenislijst op als tekstbestand.

Bestand → **Geschiedenis afdrukken...** (Ctrl-P)

Drukt de geschiedenislijst af.

Bestand → **Afsluiten** (Ctrl-Q)

Sluit KMouth af.

3.1.2 Het menu Bewerken

Bewerken → **Knippen** (Ctrl-X)

Knipt de selectie en plaatst deze op het klembord. Als er een stuk tekst is geselecteerd in het invoerveld, dan wordt deze op het klembord geplaatst. Anders worden de geselecteerde uitdrukkingen in de geschiedenis (indien aanwezig) op het klembord geplaatst.

Bewerken → **Kopiëren** (Ctrl-C)

Kopieert de geselecteerde sectie naar het klembord. Als er een stuk tekst is geselecteerd in het tekstinvoerveld, dan wordt deze op het klembord geplaatst. Anders worden de geselecteerde zinnen in de geschiedenis (indien aanwezig) op het klembord geplaatst.

Bewerken → **Plakken** (Ctrl-V)

Plakt de inhoud van het klembord op de huidige positie van de muisaanwijzer in het invoerveld.

Bewerken → **Spreken**

De momenteel actieve zin(nen) worden gesproken. Als er tekst in het tekstinvoerveld staat wordt deze gesproken. Anders worden de geselecteerde zinnen in de geschiedenis (indien aanwezig) gesproken.

3.1.3 Het menu Boeken met uitdrukkingen

Uitdrukkingenboeken → Bewerken...

Opent het venster voor het bewerken van uitdrukkingenboeken.

KMouth heeft de algemene menu-items van KDE **Instellingen** en **Help**, voor meer informatie lees de secties over het [Menu instellingen](#) en [Menu Help](#) van KDE Fundamentals.

3.2 Commando's in het venster voor het bewerken van uitdrukkingenboeken

3.2.1 Het menu Bestand

Bestand → Nieuwe uitdrukking

Voegt een nieuwe uitdrukking toe.

Bestand → Nieuw uitdrukkingenboek

Voegt een nieuw uitdrukkingenboek toe.

Bestand → Opslaan (Ctrl-S)

Slaat het uitdrukkingenboek op.

Bestand → Importeren...

Importeert een bestand en voegt de inhoud ervan toe aan het uitdrukkingenboek.

Bestand → Standaard uitdrukkingenboek importeren

Importeert een standaard uitdrukkingenboek en voegt de inhoud ervan toe aan het uitdrukkingenboek.

Bestand → Exporteren...

Exporteert de geselecteerde uitdrukkingen of uitdrukkingenboeken naar een bestand.

Bestand → Sluiten (Ctrl-W)

Sluit het venster.

3.2.2 Het menu Bewerken

Bewerken → Knippen (Ctrl-X)

Verwijdert de geselecteerde items en plaatst ze op het klembord.

Bewerken → Kopiëren (Ctrl-C)

Kopieert de geselecteerde items naar het klembord.

Bewerken → Plakken (Ctrl-V)

Plakt de inhoud van het klembord in het uitdrukkingenboek.

Bewerken → Verwijderen

Verwijdert de geselecteerde items.

3.2.3 Het menu Help

De items in dit menu zijn hetzelfde als in het hoofdvenster.

3.2.4 Het contextmenu

Nieuwe uitdrukking

Voegt een nieuwe uitdrukking toe.

Nieuw uitdrukkingenboek

Voegt een nieuw uitdrukkingenboek toe.

Importeren...

Importeert een bestand en voegt de inhoud ervan toe aan het uitdrukkingenboek.

Standaard uitdrukkingenboek importeren

Importeert een standaard uitdrukkingenboek en voegt de inhoud ervan toe aan het uitdrukkingenboek.

Exporteren...

Exporteert de geselecteerde uitdrukkingen of uitdrukkingenboeken naar een bestand.

Knippen (Ctrl-X)

Verwijdert de geselecteerde items en plaatst ze op het klembord.

Kopiëren (Ctrl-C)

Kopieert de geselecteerde items naar het klembord.

Plakken (Ctrl-V)

Plakt de inhoud van het klembord op deze positie in het uitdrukkingenboek.

Verwijderen

Verwijdert de geselecteerde items.

Hoofdstuk 4

Dankbetuigingen en licentie

KMouth

Programma copyright 2002, 2003 Gunnar Schmi Dt gunnar@schmi-dt.de

Documentatie copyright 2002, 2003 Gunnar Schmi Dt gunnar@schmi-dt.de

Op- of aanmerkingen over de vertalingen van de toepassing en haar documentatie kunt u melden op <http://www.kde.nl/bugs>.

Dit document is vertaald in het Nederlands door Rob La Lau rob@OhReally.com.

Dit document is vertaald in het Nederlands door Pieter Hoekstra pieterhoekstra@tiscali.nl.

Dit document is vertaald in het Nederlands door Tom Albers tomalbers@kde.nl.

De vertaling werd nagelezen door Rinse de Vries rinsedevries@kde.nl.

De vertaling werd nagelezen door Natalie Koning nat@switch.demon.nl.

De vertaling werd nagelezen door Antoon Tolboom

Deze documentatie valt onder de bepalingen van de GNU vrije-documentatie-licentie.

Deze toepassing valt onder de bepalingen van de GNU General Public License.